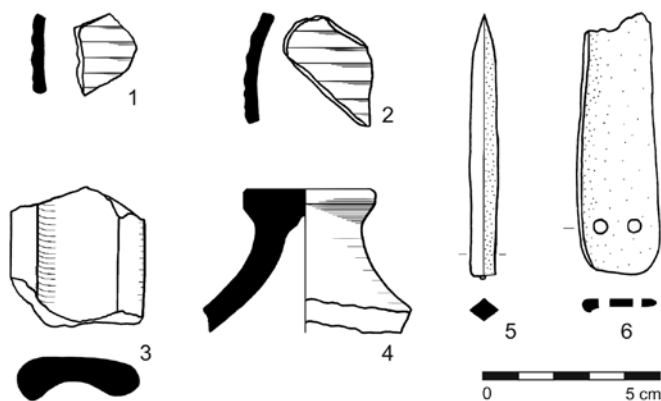

- Dehnerová, H., Šlězár, P. 2015: Zkamenělý zámek – pravěká lokalita a středověký hrad Špraněk s vápenickými pecemi. In: M. Tomášek a kol.: *100 zajímavých archeologických lokalit Moravy a Slezska*. Praha: Národní památkový ústav, 66–69.
- Faltýnek, K. 2014: Příspěvek k počátkům archeologického bádání na Bouzovsku. *Archeologie Moravy a Slezska* XIV, 148–151.
- Gardavský, Z. 1961: Zhmotnění tajemného hradu na Litovelsku. *Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci* 94, 1–7.
- Hlava, M., Vích, D. 2006: Luká (k. ú. Březina, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 47, 255–256.
- Hosák, L. 1961: Mlhy kolem tajemného hradu na Litovelsku. *Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci* 96, 6–11.
- Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. Praha: Libri.
- Svoboda, J. 1996: Nález paleolitu ze Zkamenělého zámku (Březina, k. o. Střemeničko, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 1992, 41.
- Šlězár, P., Faltýnek, K. 2019: Románský kostel sv. Prokopa v Lošticích. Příspěvek k počátkům moravské šlechty. *Přehled výzkumů* 60(2), 161–199.
- Tymonová, M. 1996: Nástin vývoje šlechtických sídel na Olomoucku. *Střední Morava* 3, 22–44.

Obr. 47. Luká. Výběr nálezů z hradu Špraněk. Kresba L. Hlubek.

Fig. 47. Luká. Selection of finds from Špraněk Castle. Drawing by L. Hlubek.

Summary

In 2021, a surface survey was conducted in the vicinity of Špraněk Castle, near the villages of Luká and Javoříčko (Březina cadastral area, Olomouc District). The collected finds (Fig. 47) can be dated from the late 13th to the 14th century. This dating corresponds with limited written sources – the castle was indirectly mentioned for the first time in 1313 and was last referred to as a place of the former manor house in 1398.

Lukáš Hlubek

Majetín (okr. Olomouc) „Kokorské“.

Vrcholný středověk. Vesnice/městečko. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.5044439N, 17.3566958E

Lokalita se nachází na ploše budoucí stavby dálnice D55 5501 Olomouc–Kokory na poli mezi silnicí 55 z Olomouce do Přerova a polní cestou vedoucí od studánky v Olší ke Kokorám. Zmíněná

studánka s kapličkou Neposkvrněného početí Panny Marie se nachází cca 600 m severozápadním směrem. Zhruba 75 m severně od lokality teče bezejmenná vodoteč. Nadmořská výška v místě nálezů je 225 m.

Během podzimních měsíců roku 2022 zde byla pomocí čtvercové sítě prozkoumána vrcholně středověká kulturní vrstva (max. síla 0,4 m) obsahující keramiku, mazanici, zvířecí kosti a drobné železné artefakty. Zkoumaná vrstva má nejspíše souvislost se zaniklou středověkou vsí Lhota, zmiňovanou v písemných pramenech během 14. a 15. století (Nekuda 1961, 100; Hosák 2004, 503–504; Vránová 2020, 76), která se pravděpodobně nacházela jihozápadně od zkoumané lokality v trati s názvem „Lhota“.

Literatura

- Hosák, L. 2004: *Historický místopis země Moravskoslezské*. Reprint vydání z roku 1938. Praha: Academia.
- Nekuda, V. 1961: *Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu*. Brno: Moravské museum v Brně.
- Vránová, V. 2020: Archeologické nálezy a lokality na katastrálním území obce Majetín. *Střední Morava* 49, 71–82.

Summary

In 2022, a high medieval cultural layer, dating from the 14th to the 15th century, was excavated in the cadastral area of Majetín (Olomouc District). The investigated context is likely associated with the deserted medieval village of Lhota, mentioned in written sources during this period.

Vendula Vránová

Medlov (k. ú. Medlov u Uničova, okr. Olomouc) „U Topolů“, parc. č. 3938.

Raný středověk. Železářský areál. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.7816133N, 17.0633153E

V září 2019 bylo v katastru obce Medlov v polní trati „U Topolů“ zdokumentováno narušení archeologické situace. Jednalo se o část objektu (obr. 48), který byl zasažen skryvkou ornice pro stavbu nové polní cesty. Po jeho exkavaci byl z výplně získán poměrně obsáhlý soubor archeologických nálezů, mezi kterými byly přítomny zlomky keramiky, mazanice, zvířecích kostí a železitá struska (obr. 49). Na základě srovnání s keramikou z Haňovic (Hlubek, Šlězár 2014, 590, 592; tab. 10) je možné zkoumaný objekt datovat nejspíše do průběhu či 2. poloviny 10. století. Dokladem raně středověkého železářství na lokalitě je již zmiňovaná struska, kterou se podařilo získat z výplně objektu v počtu 139 ks o celkové váze 16,54 kg (Johančík 2019, 5). Vedle nejbližších lokalit, jako jsou Dolní Sukolom, Brníčko nebo Želechovice (Hlubek, Šlězár 2014, 600, obr. 17), je tak náš zkoumaný objekt z katastru Medlova dalším příspěvkem do dané problematiky na Uničovsku v období raného středověku.

Literatura

- Hlubek, L., Šlězár, P. 2014: Doklady zpracování železa v raném středověku na území Uničovska a Litovelska. *Archaeologia historica* 39(2), 583–607.
- Johančík, R. 2019: *Medlov u Uničova, trať „U Topolů“*. Rkp. náleзовé zprávy, č. j. MTX202000242 [cit. 2023-11-22]. Uloženo: Archiv náleзовých zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202000242>.